

jeg er ogsaa selv tilbøjelig til at tro, at der er for mange af dem. Naar man indskrænker sig til at undtage dem fra Fagprøven, som have taget polyteknisk Eksamen, saa behøver man sikkert ikke at overlade til Ministeriet ogsaa at undtage dem, der have taget andre Eksaminer; det maatte i hvert Tilfælde kun være andre Eksaminer, som svare til den polytekniske Eksamen. — Det ærede Medlem kom endvidere ind paa, at hvis disse Fagprøver skulde have nogen Betydning, saa var det ikke tilstrækkeligt at en enkelt Mand i et Kommanditselskab eller Aktieselskab havde aflagt en tvungen Fagprøve, men saa var det nødvendigt, at samtlige Aktieselskabets Bestyrelsesmedlemmer maatte have gjort det, og dersom kun en enkelt skulde have aflagt en saadan Prøve, maatte det kaldes en Straamandsinstitution. Heri tror jeg, det ærede Medlem tager fejl, hans Opfattelse af Ordet Straamandsinstitution er absolut forkert. Den Mand, der ikke blot har Fagdygtighed fremfor de andre Medlemmer af Selskabet, men tillige har det Privilegium, at de andre Medlemmer ere nødte til at være i Kompagni med ham for at have Lov til at være i Selskabet, er ikke stillet som en Straamand, han har tværtimod en ualmindelig god og overlegen Stilling inden for Selskabet.

Jeg mener derfor, at man fra dette Tings Side bør gaa ind paa at støtte Haandværket og Handelsstanden i det Krav, som de her have stillet, og det skulde gøre mig ondt, om man ikke vilde gøre det. Man hører jo saa ofte den Tale, at Storindustrien er man imod, fordi den bringer usunde Forhold og drager Folk fra Landet ind til Byerne; men Haandværket vil man beskytte paa enhver Maade. Men Haandværket og Storindustrien kunne jo desværre ikke saadan skilles ad, thi som det forleden Dag blev sagt af et æret Medlem (Holger Petersen), hvad der er Haandværk i Dag, er Industri i Morgen. Desuden kan det heller ikke nytte noget at gøre Felttog mod Industrien, for man maa jo ind paa Opfindelser i vore Dage, hvis man ikke helt skal forarmes i Forhold til andre. Derimod forstaar jeg nok, at man kan have langt større Sympati for Haandværket end for Storindustrien, og det har jeg ogsaa, fordi det bidrager til at opretholde de smaa selvstændige Erhverv. Men have vi saadanne Sympatier for Haandværket, saa lad os vise det i Gerningen paa dette Punkt, hvor vi kunne gøre det, uden at Storindustrien paa nogen Maade berøres eller nyder Gavn af,

hvad man vil gøre for Haandværket. Det ligger jo i Sagens Natur, at jo dygtigere Haandværkerstanden bliver, des bedre bliver den i Stand til at hævde sin Stilling over for Fabrikarbejdet, der dog aldrig kan blive saa fuldkomment paa de fleste Omraader. Her kan man række Haandværket en hjælpende Haand uden samtidig at hjælpe Storindustrien, ja til Dels vel endog imod Storindustrien. Ganske særlig vil jeg henstille til Landboerne, at de gaa med dertil. Thi den Tale, der saa ofte høres, at der finder en Indvandring Sted fra Landet til Byerne, som er højst beklagelig, kan jeg ganske underskrive. Det er et højst beklageligt Forhold, thi de, der komme ind til Byerne, ende i Reglen i Nød, selv om de maaske straks faa lidt bedre Løn end ude paa Landet, hvor de dog under de landlige Forhold levede et lykkeligere Liv. At give Industrien Skyld for dette Forhold er taabeligt, thi det er jo nu ikke længere Industriherren, men Fagorganisationerne, der bestemte Lønnen for Arbejdet. Men noget berettiget er der i Landboernes Ønske om at faa Lov til at beholde sin Befolkning ude paa Landet, og det vilde derfor være mærkeligt, om Landbruget vilde være med til at støtte Indvandringen fra Landet til Byerne ved Opretholdelsen af den nuværende Tingenes Tilstand i Stedet for at sætte en Bom for, at saa mange unge raske Mænd til Skade for dem selv eller i hvert Fald til liden Gavn for dem selv drage ind til Byerne og nedsætte sig der som Haandværkere eller smaa næringsdrivende, og saaledes inlade sig paa Forhold, som de ikke kunne magte, og hvorved de kun skade sig selv. Jeg forstaar derfor, at det ærede Medlem for Køge i 1895 sagde, at det var vist vanskeligt at faa Landhaandværkerne til at tage denne Fagprøve, men at han ikke kunde have noget imod, at Byerne forlangte det af deres Folk. Det var da ogsaa det ærede Medlem for Slagelse, der havde en anden Anskuelse, og denne sejrede. Men at det skulde være til særlig Fordel for Landbrugerne at forhindre Fagprøverne kan jeg ikke faa ind i mit Hoved, tværtimod. Noget andet var det, hvis det havde været Tilfældet, at der i Lovforslaget var Ting, der greb ind i Landboernes Interesser, thi det vil jeg indrømme, at det maa der ikke være. Landbruget har saadanne Vilkaar for Øjeblikket, at det i alt Fald ikke maa svækkes ved noget Lovforslag. Men jeg tror, det ærede Medlem (Hansen-Marsvinslund), der i Gaar berørte dette Punkt, tog fejl; der